

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

היכל
תשיעי
קובץ
שלשלת האור
שער
שלישי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

שבת חזון

(חלק בט)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2026
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

שבת חזון

18

בקביעות שבה ת"ב חל בשבת (כמו בשנה זו), יותר מכפי שהדבר אמור בקביעות אחרות, כאשר שבת חזון אינה חלה בת"ב עצמו.

ב. זה שבשבת חזון מראין את המקדש דלעתיד – אע"פ שאין כל אחד רואה זאת בגלוי (והרי מאמר „הרב מבארדיטשוב“ אינו שמראין זאת רק לצדיקים, ועל־אחת־כמה־וכמה לא שמראין רק לצדיקים גדולים, אלא „מראין לכל תמיד ותמיד המקדש דלעתיד“) –

יש לומר הפירוש בדבר בפשטות – על־דוד מ"ש בגמרא⁷ על דברי דניאל⁸ „וראיתי אני דניאל לכדי את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה אבל חרדה גדולה נפלה עליהם ויברחו בהחבא“ – „וכי מאחר דלא חזו מאי טעמא איבעיתו, אע"ג דאינהו לא חזו מזלייהו חזו“. כלומר, אין פירוש הדבר שה„אנשים .. עמי“ נחרדו מכך שדניאל סיפר ומסר להם אודות ה„מראה“, אלא הסיבה לזה היתה מה ש„מזלייהו חזו“⁹, וחזון המזל היה באופן שבעקבותיו „חרדה גדולה נפלה עליהם“ כפי שנמצאים ומתנהגים בעולם הזה התחתון¹⁰.

(7) מגילה ג, א. סנהדרין צד, רע"א.

(8) דניאל יוד, ז.

(9) בפרש"י דניאל שם „מזלו שברקיע“. ובפרש"י מגילה שם ד"ה מזלייהו „שר של כל אדם למעלה“.

(10) וכמבואר בכ"מ בנוגע הבת־קול שלמעלה (ראה לקו"ת תצא לו, ד (ע"פ מאמר הבעש"ט).

א. ידועי מה שהביא ר' הלל מפאריטש² „בשם הרב מבארדיטשוב נבג"ם" ש„שבת חזון" הוא מ„לשון מחזה“, היינו שבשבת זו „מראין לכל אחד ואחד המקדש דלעתיד מרחוק“.

אין ענין יוצא מידי פשוטו. הטעם ששבת זו נקראת „שבת חזון" הוא – על שם ההפטרה: כיון שזוהי השבת הסמוכה ושייכת לתשעה באב, על כן מפטירין בה „חזון ישעיה" – ההפטרה האחרונה מבין הג' דפורענותא⁵. ומובן, שככל שהשבת סמוכה יותר לת"ב, כן חמור יותר ענין הפורענותא, כך שכאשר השבת חלה בערב ת"ב או בת"ב גופא, הנה אע"פ שבשבת אבילות אסורה, הרי הענינים של ת"ב ישנם בה (לכמה דיעות) בדברים שבצנעה⁶.

ומזה מובן גם לאידך גיסא: מה שמראין בשבת חזון את המקדש דלעתיד, הנה בשל סמיכותה ושייכותה לת"ב, הדבר ישנו ביתר שאת ויתר עז

(1) נעתק באוה"ת לנ"ך ח"ב ע' א'צז – בשוה"ג.

(2) נסתלק י"א מנ"א תרכ"ד. ראשי פרקים מתולדותיו נדפסו בתחלת ספרי פלח הרמון בראשית ושמות (קה"ת, ברוקלין תשי"ד. תשי"ז).

(3) בא' הביכלער [756]. קמב, ב: „לכ"א מישראל. – לאח"ז הגיע גוף כת"י דהרר"ה (כרך 1228 – צז, א), ושם: לכא"א מישראל.

(4) טושו"ע או"ח סתכ"ח ס"ח. הגהמ"י לרמב"ם הל' תפלה פ"ג הי"ט.

(5) ראה תוד"ה ר"ח מגילה לא, ב. ראבי"ס תקצה.

(6) רמ"א או"ח סתקנ"ד ס"ט ובנ"כ שם. נר"כ השו"ע שם סתקנ"ב ס"י.

(אצל הבן) כמו טבע" – ו"אז יתן לו הלבוש להלביש אותו" וללכת בו. ומובן בתורה הנ"ל, שהדבר הובא כמשל על שני בתי המקדש – שנחרבו, ועל הבית השלישי – המקדש דלעתיד לבוא.

והנה ידוע¹⁵ שכל המשלים שבתורה, תורת אמת, מדויקים בכל פרטיהם. ואם כן, מאחר שהמשל הנ"ל נאמר על-ידי "הרב מבארדיטשוב", מובן שהמשל מתאים בדיוק לנמשל.

ולפי זה צריך להבין: הלא ענינם של בתי המקדשות היה דירת קבע (בית), ולא באופן ארעי (כפי שהיה המשכן שעליו נאמר¹⁶ "ואהיה מתהלך באוהל ובמשכן"¹⁷) – ואם כן למה הובא על כך משל מלבוש, שמהותו היא "כלבוש תחליפם"¹⁸, דבר העומד להחלפה? "שמלתך לא בלתה"¹⁹ – היה נס, והתרחש רק לזמן מוגבל.

וביותר צריך עיון: הרי את אותו הענין ממש היה אפשר להביע על-ידי משל מדויק לבית המקדש – משל מ"בית".

ועוד זאת: עיקר המכוון של המשל הוא (לכאורה) ש"נתינת" בית המקדש הראשון והשני, היתה על-מנת שלא יחריבו אותו, ויהיה (אילו זכו²⁰) קיים

ועל-דרך-זה מובן בעניננו, שראיית המקדש דלעתיד בשבת חזון, אינה (רק) ענין השייך לצדיקים והם שמספרים זאת, או יתירה מזה – מגלים מראה זה לשאר בני ישראל, אלא (גם) בלשון חז"ל הנ"ל, ולשון התורה הנ"ל, "מראין (הפירוש בלשון הקודש של תיבת חזון) לכל אחד ואחד" – היינו שמראין זאת לכל אחד, למזליהו – של נשמתו²¹, והדבר פועל על האדם, ועד שפועל גם על גופו ונפשו הבהמית²².

ג. מה התוכן והתכלית בכך שמראין את המקדש דלעתיד?

מבאר "הרב מבארדיטשוב"²³ במשל מאב שתפר לבנו "מלבוש יקר", והבן "קרע אותו לכמה קרעים. ועשה לו (אביו) פעם שני לבוש, וקרע אותו גם כן²⁴. ועל כן תפר האב לבנו לבוש שלישי, אבל "לא נתן לו ללבוש אותו" – אלא "לפרקים רחוקים ידועים²⁵ מראה לו הלבוש ואומר לו ראה שאם תתנהג בדרך הישר ינתן לך לבוש זה ללבוש אותו". "ומצד זה מרגילו (אביו) לילך בדרך הישר עד .. שנעשה אצלו

ד"ה אריב"ל בכ"י ב"ק כ' תש"ב פ"א. ובכ"מ, שה"מזל" דנשמה שומע ונמשך מזה לנשמה שבגוף. וראה גם ס' חרדים ב"חתימת הספר" (סגולה ו').

(11) לקו"ת במדבר טז, א ואילך; יז, א (הובא בלקו"ת שבהערה הקודמת – לז, סע"א) ובכ"מ – בבאור מחז"ל הנ"ל.

(12) וראה בארוכה לקו"ש ח"ט ע' 25 ואילך, שהפעולה דראיית ביהמ"ק הג' בשבת חזון היא נעלית יותר מהפעולה שע"י הב"ק (ומזה שמזליהו חזו). וראה לקמן בפנים.

(13) וראה זח"א סא, ב ובאור החמה שם. ואולי זהו היסוד להמשל דהרב מבארדיטשוב.

(14) בגוף כת"י דהר"ה הנ"ל: ולפרקים ידועים. ובבוכ הנ"ל (הערה 3): לפעמים ידועים.

(15) ראה לקו"ש ח"א ע' 118. ח"א ע' 259 ואילך. ח"ט ע' 287.
(16) ש"ב ז, ו ובפרש"י שם.
(17) ובלשון הרמב"ם ריש הל' בית הבחירה גבי משכן המדבר, "וה' לפי שעה".
(18) תהלים קב, כז.
(19) עקב ח, ד.
(20) ראה רש"י יחזקאל מג, יא, ובהנסמן לקמן הערה 43.

לעד בקיום נצחי²¹ – ואם כן איך הולם זאת המשל מ"לבוש" שהוא דבר עראי, ההיפך מענין נצחי²²?

ועל כרחק צריך לומר, שאע"פ שבבית ישנה מעלה ביחס ללבוש, בכך שהוא דבר קבוע ותמידי, מכל מקום ישנה גם מעלה בלבוש שאינה קיימת בבית, ובנידון דידן – בקשר לפעולה על הבן שילך בדרך הישר, נוגע בעיקר הענין שבית המקדש (ובכלל זה גם – בית המקדש דלעתיד) הוא בדוגמת לבוש, ולא כל"כך זה שהוא "בית".

ד. ויש לומר הביאור בזה:

אחד מהחילוקים העיקריים שבין לבוש לבית הוא, שהלבוש נעשה מתאים למידתו של האדם הלובש: ארכו ורחבו של בגד צריכים להיות בהתאם למדת ארכו ורחבו של האדם, לא פחות ולא יותר. וכפי הדין²³ בנוגע לבגדי כהונה (שהם "לכבוד²⁴ ולתפארת"²⁵) שצריכים להיות כפי מדתו של הכהן;

משא"כ מדתו – ארכו ורחבו – של בית גדולה הרבה יותר ממדת האדם,

וכמו שמצינו להלכה²⁶ שבית אינו חייב במזווה אלא כאשר יש בו לכל הפחות מדת ד' אמות על ד' אמות – הרבה יותר ממדת האדם. מדת האדם היא כמו שמצינו לגבי שיעור מקוה²⁷: אמה על אמה ברום ג' אמות כמדתו של אדם.

ומזה מובן, ששייכותו של לבוש לאדם המלובש בו היא הרבה יותר בפרטיות ובקירוב מאשר שייכותו של בית לזה שדר בו²⁸. ומטעם זה יש גם כן חילוק בין לבוש לבית במדת האפשרות לקבל על פיהם השערה אודות האדם שבהם: בעת הסתכלות על לבוש אפשר להיודע ממנו פרטים מוגדרים על המלובש בו, ארכו ורחבו וכיוצא בזה, שכן הבגד הוא לפי מדתו הפרטית של אדם²⁹ זה דוקא כנ"ל; משא"כ על-ידי ראיית בית אפשר לבוא רק לידי השערה כללית על הדר בבית – אם הבית הוא של עשיר או של עני וכיוצא בזה; אבל אי אפשר לדעת ולהכיר מתוך הבית ענינים פרטיים של הדר בבית.

ה. עפ"י מובן הטעם שהמשל הוא מלבוש דוקא ולא מבית:

קדושת בית המקדש אינה כוללת

(21) ע"ד ביהמ"ק הג' – זח"ג רכא, א. ח"א כח, ב.

(22) ולהעיר, דנצחיות דביהמ"ק הג' שייכת גם לזה שהוא כנגד יעקב שקראו (פסחים פח, א) בית דוקא – ראה לקו"ת מטות פג, ג. ובארוכה לקו"ש חט"ז ע' 231: 240 ואילך. וש"נ.

(23) פסחים סה, ב. וש"נ. רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ח ה"ד. פרש"י צו ו, ג. ולהעיר מסהמ"צ להצ"צ מצות תגלחת כו' בסופה.

(24) ועד"ז בנוגע לבושים בכלל – ראה ב"ק צא, ב: קרי למאני מכבדותא.

(25) תצוה כח, ב – הובא ברמב"ם שם.

(26) סוכה ג, סע"א ואילך. רמב"ם הל' מזווה

רפ"ו. טוש"ע יו"ד סרפ"ו סי"ג.

(27) עירובין ד, ב. וש"נ. רמב"ם הל' מקואות

רפ"ד. טוש"ע יו"ד ר"ס רא.

(28) ראה בהחילוק בין לבוש ובית – לקו"ת

ברכה צח, סע"ד ואילך. סה"מ תש"ד ס"ע 113 ואילך. ובכ"מ.

(29) וישנם לבושים מיוחדים ושונים לכל

חלקי הגוף – לבושי הראש לבושי הגוף ולבושי הרגל. ולהעיר משבת (כק, א) שמונה עשר לבושין. וראה המשך תער"ב ח"א ע' רא. ובכ"מ.

הוא „כנגד“, בהתאמה, לתוכן ומדריגת הקדושה שבכל חלק פרטי³⁷ שבבית המקדש הרוחני („בית המקדש שלמעלה“)³⁸.

וחילוקי הדרגות שבמקום – קשורים גם לחילוקי הדרגות שבבני ישראל: עזרת נשים, אנשים, מקום שרק כהן נכנס לשם וכו’.

ובזה הוא יתרון המעלה שב„לבוש“ (לגבי „בית“), כי זה שכל חלקי ופרטי המקדש היו בהתאמה מדוייקת לחילוקי דרגות הקדושה שבהם (כנ”ל), הוא בדוגמת לבוש, המותאם בכל פרטיו להתלבש בו³⁹.

ו. אעפ”י שענין זה (מעלת ה„לבוש“ שבבית המקדש) היה כמובן בבית ראשון ובבית שני כנ”ל (– וגם במשכן⁴⁰), אולי יש לומר חידוש – שאעפ”כ עיקר היתרון והחידוש במשל מ„לבוש“ הוא בנוגע לבית המקדש דלעתיד, בית המקדש השלישי.

הביאור בזה: היותם של הבית הראשון והבית השני בדוגמת „לבוש“

רק קדושה אחת כללית בלבד – היותו „בית לה“³⁰, אלא ישנם חילוקי מדריגות ב„קדושות“: קדש הקדשים, היכל, עזרה וכו’³¹ – ישנה קדושה פרטית בכל חלק ומקום פרטי בבית המקדש³².

– בנין בית המקדש היה „הכל בכתב מיד ה’ עלי השכיל“³³ – והיינו שחלקי הבית, המקום ומדת האורך והרוחב וכו’ של כל חלק שבבית, היו מכוונים ומדוייקים³⁴ – בהתאם לחילוקי הקדושה שבין כל חלק ומקום פרטי שבו.

וזהו גם מה שעל הפסוק³⁵ מכון לשבתך פעלת ה’ אמרו רז”ל³⁶ (ודייקו בלשונם) „בית המקדש שלמטן מכוון כנגד בית המקדש שלמעלה“, כלומר, „בית המקדש“ כמו שהוא בעולם הזה „למטה“, על כל החילוקים שבו במקום ובמדות (גשמיים) בין כל חלק פרטי שבו, הרי הוא מכוון – מדוייק – „כנגד בית המקדש שלמעלה“, היינו שכל זה

(30) רמב”ם ריש הל’ ביהב”ח.

(31) ראה רמב”ם שם ה”ה. ועוד.

(32) וראה לקו”ש חכ”א ע’ 253. וש”נ.

(33) דה”א כח, יט ובפרש”י שם.

(34) ולכן אסור לשנות בבנין – סוכה נא,

סע”ב. חולין פג, ב.

(35) בשלח טו, יז.

(36) תנחומא משפטים יח. זח”ב נט, ב (רע”מ). ועד”ז במכילתא (ופרש”י) בשלח שם (ושם: כסא של מעלה). ובתנחומא ויקהל ז (וכן בפרש”י ויצא כח, יז. משפטים כג, כ) הוא בסגנון הפוך: מקדש של מעלה מכוון כנגד ביהמ”ק של מטה. וראה של”ה שכה, סע”א ואילך.

(*) ובירושלמי ברכות פ”ד ה”ה: בית קדש”ק שלמטן מכוון כנגד בית קדש”ק של מעלה מכוון לשבתך מכוון כנגד שבתך.

(37) וראה לקמ”ע ע’ 73 ואילך, שזהו גם הטעם ש„המקדש כולו לא ה’ במישור אלא במעלה ההר“ (רמב”ם הל’ ביהב”ח פ”ו ה”א), וכל חלק במקדש שה’ קדוש יותר ה’ גבוה יותר (גם) בשטח מקומו (כמבואר ברמב”ם שם – ה”א ואילך).

(38) וראה בחיי תרומה כה, ט. אלשיך ר”פ תרומה (הובא ונת’ באוה”ת שבהערה הבאה – קעט, א”ב). תורת העולה להרמ”א ח”א.

(39) ולהעיר גם מהדיעה דהשראת השכינה במקדש היא דוגמת „התלבשות השכל במוח ולב“ (ראה בארוכה ביאור ידיעות בזה באוה”ת ויצא קעט, א ואילך. ועוד. וראה לקו”ש ח”ט ע’ 141 ואילך. וש”נ).

(40) ראה בחיי ואלשיך שבהערה 38.

מתייחסים ל„בר נש“ (עם היותם מיד הוי“), לא היה ניכר בגילוי בגוף פרטי חלקי בית המקדש שלמטה כיצד הם בהתאם לפרטי חלקי הקדושה שב„בניינא דקוב“ה כנ”ל;

משא”כ בבית המקדש דלעתיד, מאחר שהבניה עצמה היא „בניינא דקוב“ה, אזי גם בפרטי המקדש שלמטה ישתקפו בגילוי פרטי (הקדושה של) בית המקדש שלמטה – כיצד כל מקום, מזה פרטית וכו’ של בית המקדש הגשמי עצמו הם בהתאם „ולפי מדת“ הקדושה (שלמעה) שבו.

ז. כידוע, השראת השכינה בעולם נמשכת דרך בית המקדש, וכמאמר רז”ל⁴⁵ שמבית המקדש „היתה אורה יוצא לעולם“, ובדוגמת מציאות הנשמה במוח ובראש לעומת מציאותה באיברי וחלקי הגוף⁴⁶,

– ועל כן המעלה המיוחדת הנ”ל של „לבוש“ תתבטא בגלוי לא רק בבית המקדש (השלישי) עצמו, אלא על-ידי בית המקדש יומשך הדבר ויימצא בגלוי בכל הבריאה. והביאור בזה ובהקדם:

בנוגע ל„עשרה מאמרות (שבהם) נברא העולם“⁴⁷, ידוע מה שמבאר אדמו”ר הזקן בארוכה בשער היחוד והאמונה⁴⁸ (על הפסוק⁴⁹ „לעולם הוי’ דברך גוי“) שהאותיות של המאמר הפרטי מעשרת המאמרות, שבהן

– שכל חלק ופרט שבהם היה בהתאם לדרגת הקדושה שבו ושכבני ישראל כנ”ל – אינה מפורשת בכתובים וכו’, היינו שלא היתה גלויה וניכרת בהם בפרטיות; בגלוי היה ניכר שזהו „בית לה“ מחולק למקומות כלליים וכו’⁴¹.

אך בבית המקדש השלישי יתחדש, שגם לעיני בשר תהיה ניכרת וגלויה המעלה המיוחדת של היותו בדוגמת „לבוש“, שכל פרט ממדות וחלקי הבית⁴² הוא בהתאם לקדושה הפרטית שבו⁴³.

והטעם בזה: איתא בזהר*⁴³ שביית המקדש הראשון והשני היו „בניינא דבר נש“⁴⁴, משא”כ בית המקדש דלעתיד, בית המקדש השלישי, הוא „בניינא דקוב“ה⁴⁴.

ולכן, בבית המקדש הראשון והשני, אע”פ שכל החלקים ופרטי המדות שבהם היו בהתאמה מדויקת – מיד הוי’ – לקדושות הפרטיות, מכל מקום, מאחר שבנינו ופרטיו של הבית

(41) ופרטי הקדושות (קד”ק, היכל וכו’) בהבית – רמב”ם הל’ ביהב”ח פ”א ה”ה. ועוד.

(42) וכהדיוק בהפסוקים דיחזקאל (מג, יא ואילך): צורת הבית ותכונותיו ומוצאיו ומובאיו .. ואת כל חזקתיו .. הודע אותם גוי’ – ומופרט בדיוק הצורות והמדות כו’. וראה ס’ צורת הבית (לבעל התושיט) בהקדמתו.

(43) ואפילו בבית שני, ש„בנהו .. מעין דברים המפורשים ביחזקאל“ (רמב”ם שם פ”א ה”ד) – ה”ה רק „מעין הדברים כו” ולא בכל פרטיו. וראה הביאור לזה בס’ צורת הבית שם.

פתיחת התושיט למס’ מדות. ועוד.

(43*) נסמן בהערה 21.

(44) וי”ל שגם לדעת הרמב”ם (הל’ מלכים פ”יא ובסופו) דמשיח בונה מקדש, נק’ „בניינא דקוב“ה לגבי בית ראשון ושני. וראה לקו”ש ח”ח ע’ 418 ואילך ובהנסמן שם.

(45) ויק”ר פל”א, ז. וראה מנחות פו, ב ובפרש”י שם. תנחומא תצוה ו. בהעלותך ב.

(46) תניא פנ”א ואילך. ועוד.

(47) אבות רפ”ה.

(48) בתחלתו.

(49) תהלים קיט, פט.

והנעשים [שהיותו „נמצא“, עצם
ההמצאות והקיום של כל נברא, היא
רק עי"ז שהקב"ה „ממציא" אותו].

הנה „וראו כל בשר“, היינו שאף
יראו הכל „כי פי ה' דבר" – איך שכל
נברא, בתכונתו ומהותו הפרטית,
אמיתית ענינו הוא – ה„דבר ה'“, הדיבור
הפרטי המלוכב בו.⁵⁴

ועל־דרך שמצינו שצדיקים גדולים
„רואים" זאת גם עתה, כמובא⁵⁵ על
המגיד, שמתוך ראיית הכלי הכיר
שהאומן שעשאו היה סומא בעין אחת,
והיינו שראה בכלי את התכונות
הפרטיות של האומן שעשה אותו
בגשמייות (וזאת – בדבר הנעשה מיש
ליש), ועל־אחת־כמה־וכמה – והדבר
נובע מכך – שראה בכל נברא את „כח
הפועל בנפעל"⁵⁶, את ה„דבר ה'“, שהוא
המהווה של דבר גשמי זה.⁵⁷

ולעתיד לבוא יתגלה דבר זה לעיני
כל „וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר".

ויש לומר שהחידוש המיוחד שיהיה
בקיום „וראו כל בשר" בנוגע „לפי ה'
דבר" שבתוך העולם, נמשך מזה שבבית
המקדש תתגלה בחינת ה„לבוש" שבו
(בנוגע למדרגת ושכנת, השראת
השכינה שבבית המקדש), שיתגלה איך
שכל חלק בבית המקדש הגשמי קשור

נתהווה הנברא הפרטי (המפורש
בעשרה מאמרות) עומדות (האותיות
של ה„מאמר") תמיד בתוך הנברא
הפרטי „להחיות ולקיימו",

[ועל־דרך־זה הוא גם בנוגע לכל
שאר הנבראים הפרטיים (שבכל
העולמות), גם אלו שאינם נזכרים
(במפורש) ב„עשרה מאמרות", שכל
אחד מהם מתהווה מה„אותיות
שבעשרה מאמרות שבתורה", אלא
שבהם הרי זה באופן שהחיות של
עשרה מאמרות מגיעה אליהם על־ידי
„חילופים ותמורות האותיות", בכדי
להוות ולהחיות גם נבראים פרטיים
כאלה שאינם יכולים לקבל מהאותיות
שבעשרה מאמרות עצמם].⁵⁸

והיינו, שכל החילוקים הפרטיים
שבין הנבראים במהותם, תכונתם
וציורם – מקורם הוא בכך שישנם
חילוקים בפרטי האותיות של עשרה
מאמרות (וחילופיהן ותמורותיהן),
שהם המהווים ומחיים כל נברא
בצביונו הפרטי.⁵⁹

ח. וזה יהיה החידוש לעתיד לבוא,
שאז יראו זאת בגילוי – „ונגלה כבוד
ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר"⁶⁰:

בנוסף לכך שלעתיד לבוא יתגלה
„כבוד ה'", היינו שיהיה ניכר בכל נברא
שהוא מתהווה מהקב"ה ש„הוא ממציא
כל נמצא וכל הנמצאים משמים וארץ
ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמיתת
המציאו"⁶¹, אשר זהו ענין כללי שישנו
בשווה בכל אחד מהנבראים הנוצרים

(54) ראה שער האמונה פכ"ז. ועוד.

(55) שער האמונה שם בסוף הפרק. ועוד.

(56) ראה גם אמרי בינה שער הק"ש ספל"ד

(לט, א).

(57) ראה ס' השיחות תש"ג ע' 155 – דברי

הה"מ לפני ההסתלקות. ועד"ז בבית רבי ח"א

פכ"ב (מו, א בהערה), דברי אדה"ז לפני

הסתלקות.

(58) כמבואר בשער היחוד"א שם.

(59) ראה שם פ"א ופ"ב.

(60) ישע"מ, ה.

(61) רמב"ם ריש הל' יסוה"ת.

ניחא ליה"60, אלא שהוא כופה את עצמו ומקיים את רצון ה' היפך טבעו ורצונו.

יתירה מזו: אפילו כשהוא עובד את ה' גם במדותיו, כגון שפועל בנפשו אהבה לה', ובאהבה זו עובד את קונו, מכל מקום, באם הדבר עודנו נובע מצד הנטיה הטבעית של המדות שלו – הרי גם אז לא נעשתה הליכתו בדרך הישר „כמו טבע“; שכן עבודתו את ה' מוגבלת לנטיה טבעית (אחת) של נפשו הבהמית.

ולדוגמא: באם מצד טבעו הוא נוטה לקו החסד והאהבה, הרי הוא פועל על-ידי התבוננות שתמורת האהבה והחמדה לעניני עולם הזה יהיה שרוי באהבה לה'; ואולם⁶¹ כשתבוא לידו עבודה הדורשת תנועה הפכית מנטייתו הטבעית – תנועה של יראת ה' – אזי חסר בעבודתו.

ונמצא, שאין זאת שעבודת ה' היא שנעשתה אצלו „כמו טבע“ – אלא⁶², הוא נשאר בטבעיות של מציאותו שלו, כנברא („בניינא דבר נש“) שהנו מציאות נפרדת כביכול מאלקות.

אבל כאשר פועל בנפשו שמציאותו תהיה מסורה ונתונה לגמרי לעבודת ה' – נעשית עבודת ה' כל מהותו: אהבתו לה', לדוגמא (אין ענינה שהוא משתמש בנטייתו ואהבתו הטבעית לקדושה, אלא), היא בכל מהותה מידה של קדושה; זהו רצון ה'.

אל – והוא כפי מדת – הקדושה המלוכשת בו.

ט. ויש לומר שזהו ההסבר להדגשת „הרב מבארדיטשוב“ במשל, שהאב מראה לבנו את ה„לבוש“ – שגם חידוש זה שבכית המקדש השלישי, היותו בדוגמת לבוש כנ"ל, מגלים מלמעלה נכשיו „לכל אחד ואחד“ בשבת חזון, ובאופן של „מראים“ כנ"ל.

בשל מה נחוץ כל-כך בעבודת האדם שבשבת חזון יראה אשר בית המקדש השלישי הוא בבחינת לבוש (ולא יראהו בבחינת „בית“ בלבד)?

[והרי גם בענין זה (של בית) יש יתרון ומעלה בבית המקדש השלישי, וכנ"ל מהזהר, שהטעם שבית המקדש השלישי הוא קבוע וקיים לעולם, הוא מפני היותו „בניינא דקוב"ה“, שלא כשני בתי המקדש הראשונים שהיו⁵⁸ „בניינא דבר נש דלית ביה קיומא כלל“].

– הרי זה מובן מתוכן המשל, שהטעם שהאב מראה לבנו את הלבוש „לפרקים רחוקים ידועים“ הוא כדי להרגילו „לילך בדרך הישר עד שיוודע בו שנעשה אצלו כמו טבע“.

כאשר⁵⁹ עבודתו את השם היא מתוך אתכפיא וקבלת עול, אזי הליכתו בדרך הישר אינה „כמו טבע“ אצלו, אלא אדרבה – זהו היפך טבעו; בטבעו הרי הוא כמו עבד אשר „בהפקירא

(58) בל' הזהר ח"ג שבהערה 21.

(59) ככל הבא לקמן ראה (תו"ח שמות עא, ב ואילך. דרך חיים פס"ו ואילך. דרמ"צ פד, א. אוה"ת משפטים ע' א'קכו ואילך) חילוקי מדריגות דעבד כנעני, עבד עברי ואמה עברי.

(60) גיטין יג, א.

(61) ראה תו"א יט, סע"ב ואילך ודרך חיים פ"ד – בביאור הגמ' ע"ז יח, א.

(62) לשון ר"ה מפאריטש (באוה"ת שבהערה 1) מהרב מבארדיטשוב.

ומאחר שנעשה מציאות דקדושה (על-דרך „בניינא דקוב"ה") ש„עבודת ה'" היא מהותו שלו – נהפכות כל מדותיו לקדושה, באופן שכל כח ומדה פרטית שבו קשורים לגמרי לה'; אין עבורו חילוק כלל⁶¹ אם נטייתו הטבעית היא כך או כך, והוא עושה את עבודתו בשלימות הן כשנדרשת העבודה של אהבת ה' והן כשיש צורך בתנועה (ההפכית) של יראת ה' –

וממילא נעשית הליכתו בדרך הישר „כמו טבע" ו„אינו ירא ממנו פן יחזור לסורו מאחר שנעשה כמו טבעי"⁶².

ואזי ההליכה בדרך הישר נעשית הטבע שלו⁶⁵.

י"ד. וזהו שמדגיש „הרב מבאר-דיטשוב" שמראין את בית המקדש כפי שהוא בדוגמת „לבוש", שהוא כמידת המלוכש בו, היינו שנראית בו השייכות לה' לא רק באופן של „בית" (כנ"ל), שייכות כללית, אלא כפי שהוא כביכול לבוש לה'; שכל הפרטים שבו הם בסוג של „בניינא דקוב"ה",

והדבר ממחר ומזרז את הגילוי של בית המקדש השלישי אשר „בנוי ומשוכלל הוא יגלה ויבוא משמים"⁶⁶, ומ„חזון" נגיע אל „ותחזינה עינינו"⁶⁷, ראיית בית המקדש בעיני בשר למטה מעשרה טפחים, במהרה בימינו, ובעגלא דידן ממש.

כי זוהי הנתינת-כח⁶³ על העבודה שצריכה להתעורר ולבוא אצל בן ישראל, אצל כל יהודי, שהתקשרותו עם הקב"ה תהיה – נוסף על השייכות

(משפחות שבת חזון תשנ"ב, תשד"מ)

(64) ראה רמב"ם סוף הל' מלכים.

(65) ראה בארוכה לקו"ש ח"ז (ס"ע 93 ואילך. וש"נ) בפי „וראו כל בשר", דראיית „כבוד ה'" לעת"ל תהי' ב„דרך פשיטות", היינו מצד תכונות וטבע דהבשר. וכמו שעניי בשר רואים עכשיו דברים גשמיים. עיי"ש בארוכה.

וזהו תוכן ענין המבואר בפנים, דהליכה בדרך הישר נעשה אצלו כמו טבע, היינו שזהו טבע מציאותו, דטבע ותכונה דכל כחות פרטיים שלו הוא עבודת ה' (משא"כ כאשר רק משעבד וכופה לבו לאהבת ה' כנ"ל). וראה לקו"ש ח"ט ע' 26.

(66) רש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ובכ"מ.

(67) לשון ה"צ „באוה"ת נ"ך שם (כפנים); ומחזון ותחזינה עינינו. וראה בהערה שם.

(63) ראה שער האמונה שם, דבכדי להגיע לראי' והכרה חושית בכח הפועל האלקי בנפעל כמו שיהי' לע"ל שידע כל פעול כו' הוא דוקא עיי' מס"ג האמיתית בהזדככות גדולה מאד בנה"ט בכל כחותי' החומריים להפוך כל תאוה חומריית מן הקצה לקצה. ושם גם מה שהה"מ הגיע לזה בסוף ימיו „אחר כל הצומות וסיגופים ועוצם הטהרה והקדושה בעבודה תמה שבמות ולב כו".

